

PROFIEL- EN VAKKENKEUZE

Derde jaar havo en vwo

december 2025

ANTONIUS **COLLEGE**
AC
Meer dan een school

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Het keuzeproces.....	4
Jouw weg is persoonlijk	6
Hoe kom je een stapje dichterbij jezelf?	7
Uitleg over de profielen	8
De profielen (2025-2026) van het Antoniuscollege op een rijtje	12
Tweetalig Onderwijs (TTO) havo/vwo	16
Technasium-vak Onderzoek & Ontwerpen havo/vwo.....	17
Nawoord	18

Voorwoord

Beste leerling en ouders/verzorgers,

In de derde klas ga je als leerling een belangrijke keuze maken. Je gaat namelijk je profiel en daarbij behorende vakken kiezen, die je vanaf de vierde klas gaat volgen. Die keuzes maak je niet alleen. We hebben op school een lesprogramma gemaakt, waarbij je samen met je mentor maar ook je ouders/verzorgers aan de slag gaat. Stap voor stap wordt duidelijk welk profiel en welke vakken het beste bij jou passen.

Veel succes met kiezen!

Mentoren, vakdocenten, teamleiders, leerlingcoördinatoren en decanen

Het keuzeproces

Profielen grotendeels bij wet en bestuur vastgesteld

Leerlingen kiezen in de derde klas het profiel en de vakken die zij vanaf de vierde klas gaan volgen. Per profiel zijn een aantal vakken, of keuzes tussen een aantal vakken, bij wet vastgesteld. Daarnaast heeft de school de verdere invulling van de profielen bepaald.

Wil je hier meer over weten? Ga dan naar:

<https://www.studiekeuze123.nl/wat-ga-jij-kiezen/profiel-kiezen/hoe-zitten-de-profielen-in-elkaar>

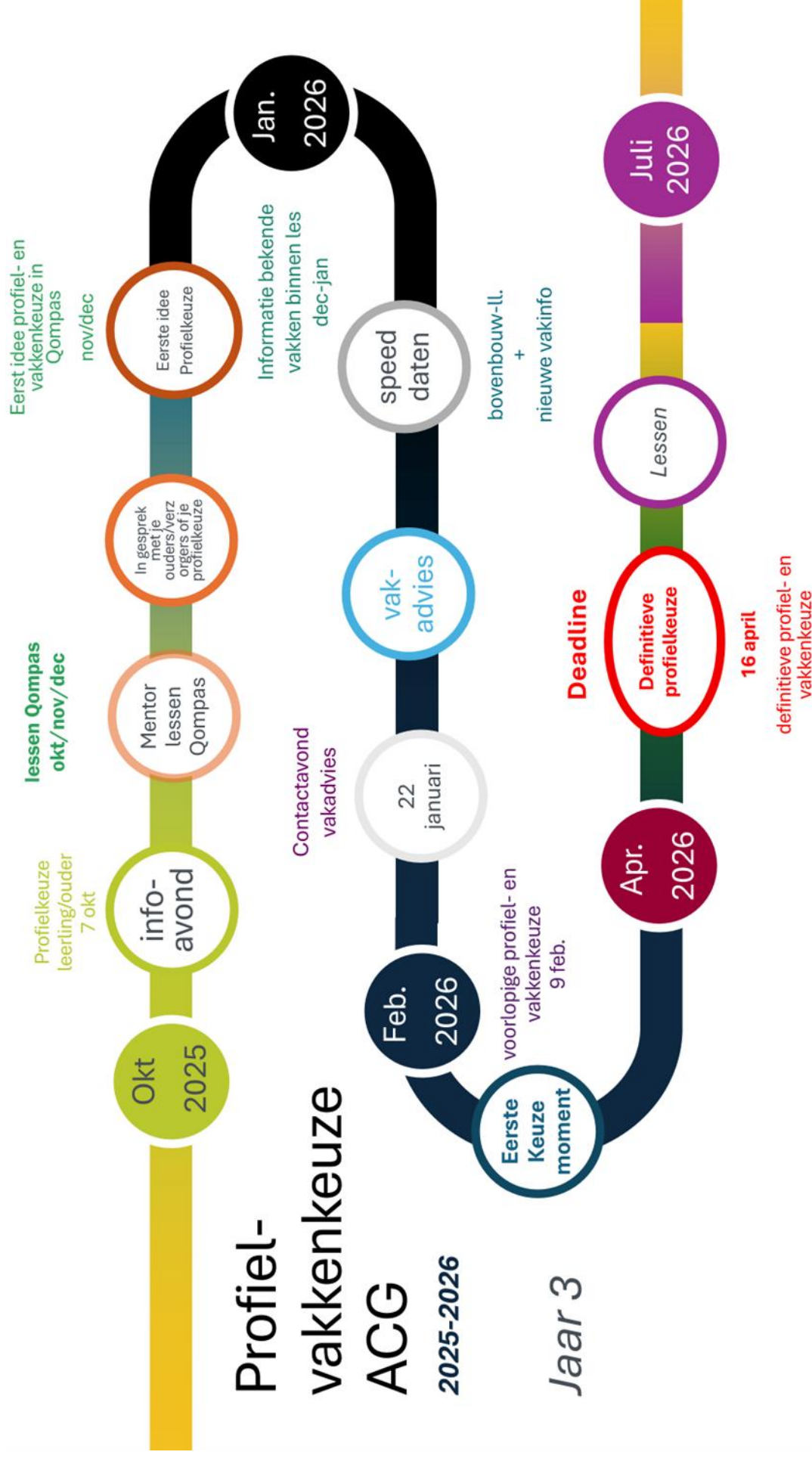
Het keuzeproces

- ★ Vanaf oktober krijg je tijdens je mentoruren speciale lessen. Je leert de profielen kennen, je verdiept je in de bovenbouwvakken en je voert met het digitale programma Qompas allerlei opdrachten en testen uit. Zo doe je bijvoorbeeld een uitgebreide interressetest en verdiep je je in je kwaliteiten. Op deze manier leer je jezelf stap voor stap beter kennen. Ook je ouders/verzorgers doen met een aantal van deze opdrachten mee.
- ★ In december heb je een idee gekregen over welk profiel en welke vakken bij jou zouden kunnen passen. Daarnaast ben je al een eindje op weg in het derde jaar en weet je of het de goede kant op gaat met je cijfers. Jouw mentor gaat over je vakkenkeuze en je cijferlijst met jou en je ouders/verzorgers in gesprek als dat nodig is.
- ★ Begin 2026 leer je de bovenbouwvakken nog beter kennen door verschillende activiteiten. Je gaat bijvoorbeeld met leerlingen van de bovenbouw in gesprek over de profiel- en vakkenkeuzes die zij gemaakt hebben.
- ★ In januari en februari ga je in een 1-op-1 gesprek met jouw mentor jouw profiel- en vakkenkeuze bespreken.
- ★ In januari brengen de vakdocenten aan jou het vakadvies per vak uit. Op 22 januari krijg je dan samen met je ouders/verzorgers de gelegenheid om deze vakadviezen met de betreffende vakdocenten te bespreken.
- ★ Uiterlijk 9 februari maak je je voorlopige profiel- en vakkenkeuze. Soms is het nog wel een beetje puzzelen welk profiel en welke vakken het beste bij jou zullen passen.
- ★ Uiterlijk 16 april lever je je definitieve profiel- en vakkenkeuze in met een handtekening van jezelf, je ouder(s) en je mentor. Daarna kan alleen met een officiële procedure nog een wijziging in deze profiel- en vakkenkeuze doorgevoerd worden.
- ★ Op de volgende pagina is een duidelijk overzicht te vinden van het proces in het aankomende schooljaar.

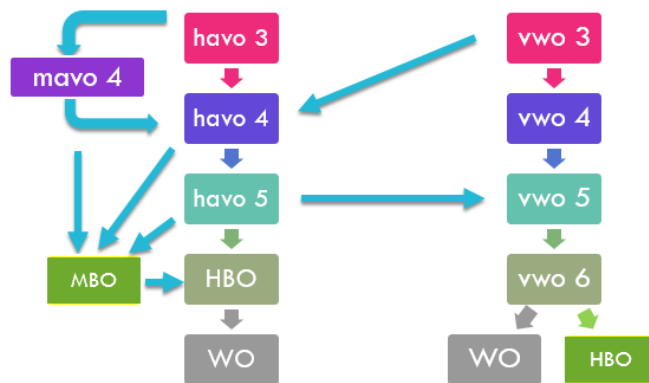
Profiel- vakkenkeuze

ACG
2025-2026

Jaar 3

Stroomschema MBO, HBO en WO

Jouw persoonlijke leerroute

Vanaf de derde klas kun je op verschillende manieren je weg vervolgen. Het gaat erom dat deze weg bij je past.

Kijk goed naar alle mogelijke opleidingen. Soms sta je versteld over wat je allemaal kunt studeren. Je kunt tegenwoordig heel veel opleidingen kiezen. Met een vwo-diploma kun je ook bewust kiezen voor een hbo-opleiding naar je hart. Daar is niets mis mee.

Als je geïnteresseerd bent in een opleiding, kijk dan vooral naar het ideale vakkenpakket voor deze opleiding.

Soms is het nodig om een overstap te maken naar een andere opleiding. Zo komt het voor dat leerlingen van 3 havo overstappen naar 4 mavo. Besef dat je daarna weer terug kunt keren naar de havo. Of je komt tijdens de mavo tot de conclusie dat je je veel meer thuis voelt op een passende mbo-opleiding. Daarna kun je altijd nog doorstromen naar het hbo.

Voor de profielen geldt hetzelfde verhaal. Elke profiel- en vakkenkeuze is goed, zolang deze keuze maar bij je past. Soms hebben mensen het idee dat bepaalde profielen minder waard zijn. Niets is minder waar. Wist je bijvoorbeeld dat diverse kopstukken in de politiek het profiel Cultuur en Maatschappij hebben gevolgd?

Kortom, geen enkele weg én geen enkel profiel is minderwaardig, zolang het je eigen weg is. Samen met jouw ouders/verzorgers en jouw mentor of coach stel je daarvoor jouw persoonlijke leerroute vast.

Ons motto: **volg je hart, kies met je hoofd!**

Zie ook bijlage 1: Onderwijsland in beeld.

Hoe kom je een stapje dichterbij jezelf?

Digitaal lesprogramma Qompas

Dit jaar gaan we aan de slag met het digitale lesprogramma Qompas. Tijdens dit lesprogramma ga je op onderzoek naar jezelf.

Je gaat allerlei vragen aan jezelf stellen door middel van opdrachten en testen;

- *Welke hobby's heb ik?*
- *Wat vind ik leuk om te doen?*
- *Laat ik mij gemakkelijk beïnvloeden?*
- *Wat weet ik al van vakken?*
- *Welke vakken heb je nodig voor bepaalde opleidingen?*
- *Welke interesses heb ik?*
- *Welke opleidingen passen bij mijn interesses?*
- *Waar ben ik goed in?*
- *Hoe zien anderen mij?*
- *Wat vinden mijn ouders van mijn profiel- en vakkenkeuze?*

Probeer samen met je ouders/verzorgers of iemand anders regelmatig over jouw keuzemogelijkheden te praten. Bij een aantal oefeningen gaan jouw ouders/verzorgers of iemand anders ook meedoen.

En ouders/verzorgers, andersom geldt het ook; kijk eens mee. Soms is het best wel lastig voor uw zoon of dochter om de keuzes te kunnen maken. Erover praten helpt al.

Uitleg over de profielen

Waarom profielen?

Bij wet is vastgesteld welke profielen er zijn en welke vakken in het verplichte gedeelte van het profiel zijn opgenomen. Hiermee sluiten de profielen goed aan op de diverse vervolgopleidingen en daarmee op de arbeidsmarkt.

Zo moet je bijvoorbeeld bij het profiel Economie en Maatschappij verplicht het vak geschiedenis volgen. Dat is niet voor niets! Geschiedenis is namelijk niet alleen een kwestie van jaartallen uit je hoofd leren, maar ook van inzicht en verbanden leggen. Geschiedenis gaat dus niet alleen over het verleden, maar ook over het heden.

De profielen voor havo en vwo lijken veel op elkaar, maar kennen drie grote verschillen.

Op de havo doe je centraal examen in 7 vakken en op het vwo in 8 vakken. Op het vwo is het verplicht om van die vakken, naast Engels, minimaal één andere moderne vreemde taal te kiezen.

Vooralsnog is dat Frans of Duits. Mocht je na het behalen van je havodiploma door willen stromen naar het vwo, dan is het slim om op de havo al een tweede moderne vreemde taal te kiezen.

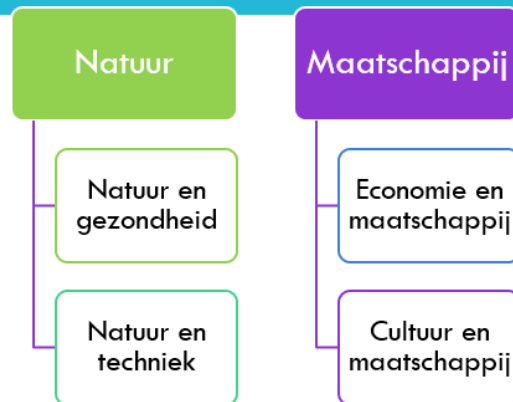
Tot slot kun je de havo zonder wiskunde doorlopen, maar het vwo niet. Dat heeft een reden. Bij een universitaire studie moet je in staat zijn om onderzoek te doen. Daar komt wiskunde en vooral statistiek bij kijken. Bij het profiel Cultuur en Maatschappij kies je daarom verplicht bij het vwo 'minimaal' wiskunde C.

Verschillen havo of vwo

Profielen

- Cultuur & Maatschappij (CM)
- Economie & Maatschappij (EM)
- Natuur & Gezondheid (NG)
- Natuur & Techniek (NT)

Structuur van elk profiel

Soorten profielen en hun opbouw

Er zijn vier soorten profielen (NT, NG, EM, CM) en ze zijn allen op eenzelfde manier opgebouwd. In het gemeenschappelijk deel staan alle verplichte vakken, die voor alle profielen gelijk zijn. Onder de profielvakken vallen de specifieke vakken die je ook verplicht moet volgen. Vervolgens kun je een vak kiezen uit de profielkeuzevakken. Tot slot kies je een vak uit het vrije deel. Het aanbod aan vakken wordt door school per profiel vastgesteld, mede naar aanleiding van de interesses van de leerlingen.

We nemen als voorbeeld het profiel Natuur en Gezondheid (NG) bij de havo:

Gemeenschappelijk deel

Alle leerlingen op de havo doen deze vakken verplicht:

1. Nederlands
2. Engels*
- Maatschappijleer** ***
- Culturele en Kunstzinnige vorming (CKV)**
- Lichamelijke opvoeding (LO)****

Engels* - voor de tweetalige havo-opleiding is dit International Baccalaureate-B
Maatschappijleer, CKV** - deze vakken worden in jaar 4 afgesloten met schoolexamens (SE's)
Maatschappijleer*** - voor de tweetalige havo-opleiding krijg je global perspectives and research
Lichamelijke opvoeding**** – voor de tweetalige havo-opleiding krijg je physical education

Profielvakken

Alle leerlingen op de havo met het profiel NG doen deze vakken verplicht:

3. Biologie
4. Scheikunde
5. Wiskunde A of wiskunde B

Profielkeuzevakken

6. Leerlingen op de havo met het profiel NG kunnen één vak kiezen uit:

- Aardrijkskunde
- Onderzoek & Ontwerpen (O&O)***

O&O***- het examenvak O&O hoort bij havo-Technasium en kun je alleen onder bepaalde voorwaarden kiezen. Dit vak heeft geen centraal eindexamen. Daar staat onder andere een Meesterproef tegenover. Het vak O&O is niet met het vak BSM te combineren. O&O is niet te combineren met het volgen van TTO.

Vrije deel

7. Leerlingen op de havo met het profiel NG kiezen één vak uit het vrije deel.

- Aardrijkskunde
- Bewegen, Sport en Maatschappij (BSM)****
- Duits
- Economie
- Frans
- Kunst Muziek *****
- Kunst Drama *****
- Kunst Beeldend *****

O&O*** - het examenvak O&O hoort bij havo-Technasium en kun je alleen onder bepaalde voorwaarden kiezen. Dit vak heeft geen centraal eindexamen. Daar staat een Meesterproef tegenover. O&O is niet met BSM te combineren. O&O is niet te combineren met het volgen van TTO.

BSM****- het vak BSM heeft geen centraal eindexamen. Je sluit het vak af met een praktijkgedeelte en met SE's. BSM is niet met O&O te combineren.

Kunsvakken*****

- Kunst algemeen is een theorievak gekoppeld aan de drie kunsvakken;
- De kunsvakken hebben alle drie hetzelfde centraal examen met de naam kunst (algemeen).
- Je kunt maximaal één kunsvak kiezen.

Een extra vak kiezen?

Het Antoniuscollege geeft je de gelegenheid om een extra vak te kiezen als je dat in je mars hebt. Een extra vak geeft soms ook net dat beetje extra uitdaging of geeft je extra mogelijkheden bij het kiezen van je toekomstige opleiding.

Hierbij vragen we je/jullie aandacht voor de volgende punten:

- Toelating van een leerling tot een extra vak is ter beoordeling van de teamleider;
- Het is niet gegarandeerd dat dit vak ingeroosterd kan worden. Zelfstudie en zelfstandigheid is daarom een vereiste;
- Een extra vak wordt tenminste een heel jaar gevolgd.

De profielen (2025-2026) van het Antoniuscollege op een rijtje

HAVO Cultuur & Maatschappij

Verplichte Vakken	Profieldeel (verplicht)	Profielkeuzedeel (1 uit)	Vrije deel (1 uit):
Nederlands	Aardrijkskunde	Duits	BSM
Engels	Geschiedenis	Frans	Duits
Lichamelijke opvoeding	Duits of Frans	Kunst Beeldend	Frans
Maatschappijleer	Profielwerkstuk (PWS)	Kunst Drama	Kunst Beeldend (incl. kua)
Culturele kunstzinnige vorming		Kunst Muziek	Kunst Drama (incl. kua)
			Kunst Muziek (incl. kua)

HAVO Economie & Maatschappij

Verplichte Vakken	Profieldeel (verplicht)	Profielkeuzedeel (1 uit)	Vrije deel (1 uit):
Nederlands	Economie	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Engels	Geschiedenis	Bedrijfseconomie	Bedrijfseconomie
Lichamelijke opvoeding	Wiskunde A of		BSM
Maatschappijleer	Wiskunde B		Duits
Culturele kunstzinnige vorming	Profielwerkstuk (PWS)		Frans
			Kunst Beeldend (incl. kua)
			Kunst Drama (incl. kua)
			Kunst Muziek (incl. kua)

HAVO Natuur & Gezondheid

Verplichte Vakken	Profieldeel (verplicht)	Profielkeuzedeel (1 uit)	Vrije deel (1 uit):
Nederlands	Biologie	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Engels	Scheikunde	Onderzoek & ontwerpen*** (kan niet gekozen worden i.c.m. BSM)	BSM*** (kan niet gekozen worden i.c.m. O&O)
Lichamelijke opvoeding	Wiskunde A of		Duits
Maatschappijleer	Wiskunde B		Economie
Culturele kunstzinnige vorming	Profielwerkstuk (PWS)		Frans
			Kunst Beeldend (incl. kua)
			Kunst Drama (incl. kua)
			Kunst Muziek (incl. kua)
			Natuurkunde
Als je TTO volgt kun je het vak Onderzoek & ontwerpen niet kiezen.			Onderzoek & ontwerpen *** (kan niet gekozen i.c.m. BSM)

HAVO Natuur & Techniek

Verplichte Vakken	Profieldeel (verplicht)	Profielkeuzedeel (1 uit)	Vrije deel (1 uit):
Nederlands	Natuurkunde	Biologie	Aardrijkskunde
Engels	Scheikunde	Onderzoek & ontwerpen**	Duits
Lichamelijke opvoeding	Wiskunde B		Economie
Maatschappijleer	Profielwerkstuk (PWS)		Frans
Culturele kunstzinnige vorming			Kunst Beeldend (incl. kua)
			Kunst Drama (incl. kua)
			Kunst Muziek (incl. kua)
			Onderzoek & ontwerpen**
**Als je TTO volgt kun je het vak Onderzoek & ontwerpen niet kiezen.			

VWO Cultuur & Maatschappij

Verplichte Vakken	Profieldeel (verplicht)	Profielkeuzedeel (1 uit)	Vrije deel (1 uit):
Nederlands	Aardrijkskunde	Duits	Duits
Engels	Geschiedenis	Frans	Economie**
Lichamelijke opvoeding*	Wiskunde A of	Kunst Beeldend	Frans
Maatschappijleer*	Wiskunde C	Kunst Drama	Kunst Beeldend (incl. kua)
Culturele kunstzinnige vorming	Profielwerkstuk (PWS)	Kunst Muziek	Kunst Drama (incl. kua)
Duits of Frans			Kunst Muziek (incl. kua)
* Volg je TTO dan krijg je: -Physical Education -Global Perspectives and Research			
			**Alleen mogelijk als je wiskunde A volgt

VWO Economie & Maatschappij

Verplichte Vakken	Profieldeel (verplicht)	Profielkeuzedeel (1 uit)	Vrije deel (1 uit):
Nederlands	Economie	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Engels	Geschiedenis	Bedrijfseconomie	Bedrijfseconomie
Lichamelijke opvoeding*	Wiskunde A of		Duits
Maatschappijleer*	Wiskunde B		Frans
Culturele kunstzinnige vorming	Profielwerkstuk (PWS)		Kunst Beeldend (incl. kua)
Duits of Frans			Kunst Drama (incl. kua)
			Kunst Muziek (incl. kua)
* Volg je TTO dan krijg je: - Physical Education - Global Perspectives and Research			

VWO Natuur & Gezondheid

Verplichte Vakken	Profieldeel (verplicht)	Profielkeuzedeel (1 uit)	Vrije deel (1 uit):
Nederlands	Biologie	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Engels	Scheikunde	Onderzoek & ontwerpen**	Duits
Lichamelijke opvoeding*	Wiskunde A of		Economie
Maatschappijleer*	Wiskunde B		Frans
Culturele kunstzinnige vorming	Profielwerkstuk (PWS)		Geschiedenis
Duits of Frans			Kunst Beeldend (incl. kua)
			Kunst Drama (incl. kua)
			Kunst Muziek (incl. kua)
* Volg je TTO dan krijg je: Physical Education Global Perspectives and Research			Natuurkunde
Als je TTO volgt kun je het vak Onderzoek & ontwerpen niet kiezen.			Onderzoek & ontwerpen

VWO Natuur & Techniek

Verplichte Vakken	Profieldeel (verplicht)	Profielkeuzedeel (1 uit)	Vrije deel (1 uit):
Nederlands	Natuurkunde	Biologie	Aardrijkskunde
Engels	Scheikunde	Onderzoek & ontwerpen**	Duits
Lichamelijke opvoeding	Wiskunde B		Economie
Maatschappijleer	Profielwerkstuk (PWS)		Frans
Culturele kunstzinnige vorming			Geschiedenis
Duits of Frans			Kunst Beeldend (incl. kua)
			Kunst Drama (incl. kua)
			Kunst Muziek (incl. kua)
			Onderzoek & ontwerpen**
* Volg je TTO dan krijg je: Physical Education Global Perspectives and Research			
**Als je TTO volgt kun je het vak Onderzoek & ontwerpen niet kiezen.			

Tweetalig Onderwijs (TTO) havo/vwo

Belangrijke weetjes over het tweetalig onderwijs in de bovenbouw:

Op de havo volg je in klas 4 en 5 het International Baccalaureate (IB)-programma English B Higher Level, dit heeft hetzelfde eindniveau Engels als CAE (ERK: C1-niveau), maar biedt veel meer internationalisering en verdieping in hoe taal werkt en hoe jij dat kan gebruiken. Jouw Engels is op het eind beter dan dat van de gemiddelde 6 vwo-leerling (ERK: B2/C1-niveau). We bieden in deze jaren ook de optie om het CAE examen te volgen, maar dat is geen verplichting.

Op het vwo volg je in klas 4 een voorbereiding op het IB-examen in de jaren daarna. Ook wordt in 4 vwo de optie aangeboden om een CAE of CPE-examen te doen, maar dit is geen verplichting. In klas 5 en 6 ga je voor Engels verder met het International Baccalaureate (IB)-programma English Language and Literature A, het hoogst mogelijke Engels onderwijs op middelbare scholen wereldwijd. Wij bieden je in klas 6 de keuze tussen Standard Level en Higher Level.

- Naast het IB-programma volg je op het vwo ook het pre-universitaire vak Cambridge Global Perspectives and Independent Research (GPR). Bij dit vak ga je dieper in op grote wereldproblemen. GPR helpt je, net als het IB-programma, om goed voorbereid naar de universiteit te gaan. Dit vak volg je in plaats van het vak maatschappijleer en telt mee voor je combinatiecijfer.
- Omdat je GPR volgt hoeft je geen Maatschappijleer te volgen. Binnen GPR wordt maatschappijleer ook getoetst en dit telt mee voor je combinatiecijfer. Het mentoruur en het vak Physical Education zullen in het Engels worden aangeboden door de bovenbouw heen.
- Je moet je PWS in het Engels schrijven en presenteren als je het TTO volgt. Je mag wel samenwerken met niet-TTO leerlingen.
- Als je ervoor kiest om voor dit vak een Independent Research Report te schrijven is dit een extra verslag naast het profielwerkstuk in 5 vwo.
- Wij zitten nu midden in het traject voor senior TTO-school. Dit betekent dat je aan het eind van jouw schooltijd ook een Senior Certificate krijgt.
- Als je TTO volgt kun je het vak Onderzoek en Ontwerpen niet volgen.

Wil je meer weten over het tweetalig onderwijs? Kijk op onze website:

<https://www.antoniusschoolgegouda.nl/leerroutes/leerroute-tweetalig-onderwijs>

Kijk bij de vakbeschrijving International Baccalaureate (IB) in het vakkenboekje. Heb je dan nog vragen, stel ze aan je mentor.

Technasium-vak Onderzoek & Ontwerpen havo/vwo

Belangrijke weetjes over het vak Onderzoek & Ontwerpen in de bovenbouw:

- Het vak Onderzoek & Ontwerpen kun je alleen kiezen binnen een Natuur & Techniek (NT) of een Natuur & Gezondheid (NG) profiel. En natuurlijk met een positief vakadvies;
- Als TTO-leerling kun je het vak O&O niet kiezen. Als je na het 3^e leerjaar stopt met TTO kun je wel kiezen voor O&O maar dan heb je daarvoor goedkeuring van de teamleider nodig. Daarnaast ga je dan in het derde jaar al meedraaien met dit vak;
- Het Technasium examen is een praktijkexamen, met een groot deelonderzoek (toegepaste theorie). Dit examen heet de Meesterproef. Wanneer je het vak O&O afrondt, krijg je vooralsnog de certificering Technasium naast je havo- of vwo-diploma.
- Onderzoek en ontwerpen kun je niet combineren met het volgen van TTO.

Wil je meer weten over het Technasium? Kijk op onze website:

<https://www.antoniusschoolgouda.nl/leerroutes/leerroute-technasium>

Kijk bij de vakbeschrijving Onderzoek & Ontwerpen in het vakkenboekje. Heb je dan nog vragen, stel ze aan je mentor.

Nawoord

We hopen als mentoren, vakdocenten, teamleider, leerlingcoördinatoren en decanen dat je een profiel en vakkenpakket vindt dat bij je past. In februari 2026 maak je eerst je voorlopige profiel- en vakkenkeuze en daarna maak je halverwege april je definitieve keuze. We willen je nog wel meegeven dat alle vakken in het derde jaar meewegen voor het overgangsrapport.

Tot slot: heb je na alle testen en gesprekken met je mentor, vakdocenten en ouders nog twijfels? Klop dan gerust nog even aan bij het decanaat bij één van de decanen: de heer Van Duijn (havo) of de heer Geschiere (vwo).

Bijlage 1 Onderwijsland in beeld

